

Co je ptačí chřipka?

- Ptačí chřipka je ptačí nemoc, kterou způsobuje chřipkový virus typu A.
- Podtyp H5N1 viru ptačí chřipky se vyskytuje především u ptáků a infekce může být různá od mírného onemocnění s nízkou nebo nulovou mortalitou až po vysoce fatální, rychle se šířící epidemii (vysoce patogenní ptačí chřipka), v závislosti na virovém kmenu, hostitelských faktorech a environmentálních stresových faktorech.
- Vodní ptáci jsou vůči ptačí chřipce odolnější než drůbež, pro kterou je obvykle fatální.
- K přenosu na savce včetně člověka dochází sporadicky a tato infekce pak může způsobit onemocnění s vysokým stupněm morbidity a mortality.
- K infikování koček dochází velmi zřídka a v Evropě je pouze několik málo potvrzených hlášení tohoto onemocnění.

Infekce

- Kočky mohou být infikovány dýchacími cestami nebo orálně (např. požitím infikovaných ptáků).
- Hlavním předpokladem infekce je, že kočka žije v oblasti, kde byla potvrzena infekce virem H5N1 u ptáků. Dále pro danou kočku platí alespoň jeden z následujících bodů:
 - měla přístup ven do prostředí, kde se vyskytují vodní ptáci,
 - přišla do kontaktu s drůbeží nebo syrovým drůbežím masem,
 - přišla do těsného kontaktu s nemocnou kočkou nakaženou virem H5N1 v průběhu prvního týdne infekce.
- Není prokázáno, že kočky hrají nějakou zoonotickou roli. Přenos viru H5N1 z koček na člověka nebyl dosud (září 2008) hlášen.

Klinické podezření

- Riziko infekce je třeba zvažovat v určitých situacích (např. výskyt potvrzených případů u volně žijících ptáků nebo drůbeže v dané lokalitě, přístup do venkovního prostředí).
- Klinickými příznaky mohou u koček být horečka, letargie, dyspnoe, zánět spojivek a rychlá smrt. Byly zaznamenány také neurologické příznaky (pohyb v kruzích, ataxie).

Diagnóza

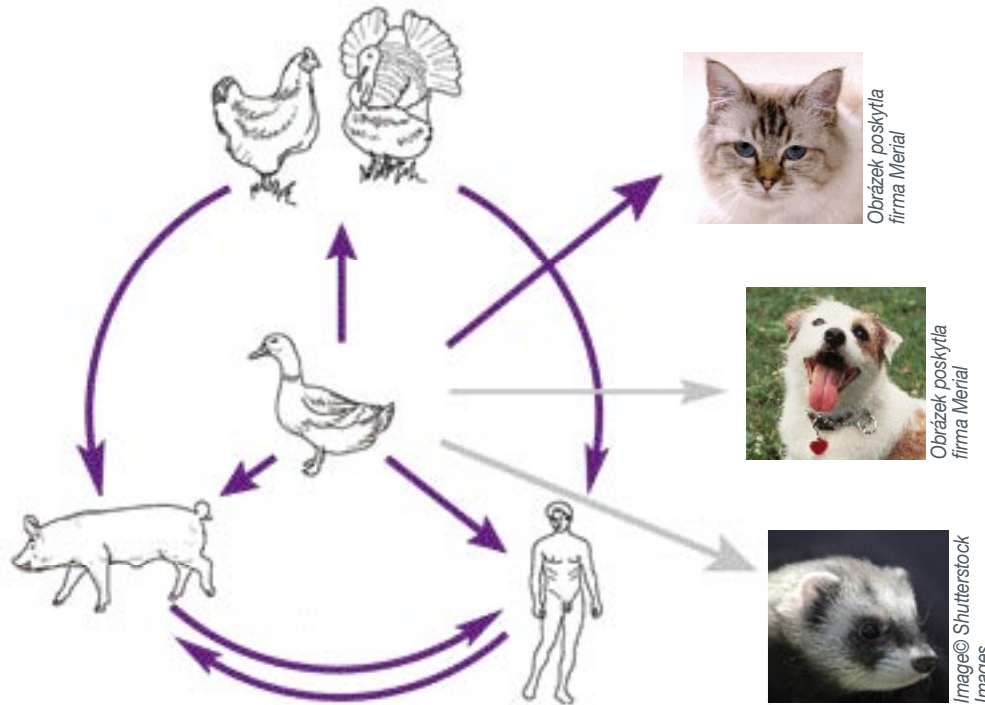
- Je nutné uvědomit příslušné orgány veterinární správy a kontaktovat diagnostickou laboratoř, která vydá příslušné pokyny.
- U podezřelých případů je nutné předložit orofaryngeální, nasální a/nebo rektální výtěry nebo vzorky výkalů pro PCR detekci a/nebo izolaci viru. Před prováděním výtěru je nutné podat kočce sedativa, aby se minimalizovalo riziko přenosu infekce.
- Vzorky plic a mediastinálních lymfatických uzlin odebrané post mortem se musí uchovávat a posílat v 10% roztoku formalínu ve fyziologickém roztoku.
- Manipulaci s kočkou a/nebo se vzorky je nutné věnovat zvláštní pozornost (plastové zkumavky se vzorky musí být označeny popisovačem odolným vůči lihu a před vložením do plastového sáčku musí být očištěny lihem).

Léčba nemoci

- Kočky s podezřením na infekci virem H5N1 držte v přísné izolaci s bariérovým ošetřováním.
- Při manipulaci s kočkou omezte co nejvíce jakýkoli fyzický kontakt a používejte ochranné rukavice, masku a pomůcky pro ochranu očí.
- Virus je citlivý na standardní medicínské desinfekční prostředky.
- Před přinesením na kliniku musí majitel kočku umístit na izolaci. Majitel musí omezit jakýkoli fyzický kontakt na minimum a vydezinfikovat nádoby na odpad, misky, koše a další předměty, které mohou být kontaminovány.

Očkování a prevence onemocnění

- Pro kočky nejsou k dispozici žádné vakcíny.
- Pro omezení rizika infikování koček virem H5N1 musí jejich majitelé bedlivě sledovat zprávy o výskytu epidemie v celostátních sdělovacích prostředcích a nekrmít své kočky syrovým drůbežím masem.
- Při podezřelém nebo potvrzeném případě ptačí chřipky H5N1 v dané oblasti nesmějí majitelé pouštět kočky ven, dokud nebudou k dispozici další informace a musí se řídit úředními vyhláškami.

Použity obrázky z publikace „Clinical virology of swine“ (Klinická virologie vepřů), 2005, autor E. Thiry, Editions du Point Vétérinaire, Rueil-Malmaison, France.

Volně žijící ptactvo, zejména vodní ptáci, jsou přirozeným rezervoárem chřipkových virů.

Tato nemoc se může přenést i na jiné ptáky kontaktem s infikovanými ptáky a drůbežími produkty, prostřednictvím mrvy a odpadu obsahujícího vysoké koncentrace viru nebo prostřednictvím kontaminovaných oděvů a obuvi, dopravních prostředků a zařízení, krmiv a vody.

Mezi různými druhy – na vepře, koně a vodní savce – se virus ptačí chřipky přenáší méně často. Přenos virů ptačí chřipky nebo hybridů ptačích a humánních virů na člověka je podmíněn jejím výskytem u vepřů, kteří slouží jako mezihostitel.

Příklad přirozené infekce virem H5N1 u koček

V době vypuknutí choroby začátkem roku 2004 5 dní před projevem nemoci snědla kočka mrtvého holuba.

Klinické příznaky

- 41°C
- Deprese
- Konvulze nebo ataxie
- Smrt nastala 2 dny po nástupu nemoci

Histopathologie

- Cerebrální kongesce, zánět spojivek, otok plic, zápal plic, renální kongesce, hemoragie střevní serózy

Virologie

- Zjištěna kompletní sekvence kmene kočičího H5N1.
- Shodnost s H5N1 od holuba a propuknutím nemoci v Thajsku v roce 2004.

Songserm T et al. Emerg Infect Dis 2006;12(4):681-683.

